

Riksdagens protokoll

2005/06:59

Fredagen den 20 januari

Kl. 09.00 – 11.03

Protokoll
2005/06:59

1 § Svar på interpellation 2005/06:158 om förkunskapskrav till högskolan

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! God morgon! Ulf Nilsson har frågat mig om jag tänker vidta några åtgärder med anledning av rapporterna om kvaliteten vid universitet och högskolor.

Bakgrunden till Ulf Nilssons fråga är en rapport som Skolverket presenterade i november förra året där företrädare för arbetslivet och lärare i högskolans grundutbildning tillfrågats om hur väl de själva anser att gymnasieskolan förbereder de unga för arbetslivet respektive högre studier.

Låt mig säga direkt att jag aldrig kan acceptera sänkt kvalitet i högskolan. I en tid av ökad globalisering och skärpt internationell konkurrens måste vi ha en högre utbildning i internationell toppklass. När jag får rapporter om kvalitetsbrister är jag därför angelägen om att åtgärder vidtas så snabbt som möjligt. Därför agerade regeringen direkt med anledning av Höskoleverkets rapport som visar på brister i lärarutbildningen. Därför har regeringen också satsat 30 miljoner kronor under en treårsperiod för att ge extra undervisningsstöd till nya studenter i ämnet matematik.

Vi har i Sverige ett av världens absolut mest ambitiösa system för kvalitetsutvärdering. Ansvar för utvärderingen ligger på myndigheten Höskoleverket. Av över 1 000 hittills granskade utbildningar har endast 81 ifrågasatts för att de inte levt upp till de stränga kvalitetskrav som riksdag och regering ställt upp. Höskoleverkets slutsatser är att svensk högskoleutbildning generellt sett håller god kvalitet och står sig väl vid en internationell jämförelse. Det är en uppfattning som också stöds av uttalanden av ordföranden i Svenskt Näringsliv så sent som under förra veckan.

Det är lika viktigt att gymnasieskolan håller hög kvalitet och ger goda förutsättningar för såväl arbetslivet som vidare studier. Som Ulf Nilsson väl känner till arbetar regeringen för närvarande med de förstärkningar av gymnasieskolan som riksdagen beslutat om, och kraftfulla satsningar pågår för att öka lärartätheten i grund- och gymnasieskolan.

För regeringen är ambitionen att ge alltfler ungdomar möjligheten att studera på högskolan en förutsättning för att vi ska kunna möta globaliseringens utmaningar med hög kompetens i stället för med sänkta löner.

Kunskapssamhället kräver fler personer med goda kunskaper, inte färre. Därför fortsätter utbyggnaden av högskolan med 17 500 nya och fullt ut finansierade högskoleplatser.

Det handlar också om att öppna högskolan för nya grupper studenter. Här finns en stor skillnad mellan regeringens synsätt och det synsätt Ulf Nilsson företräder. Regeringen är tydlig med att arbetet med att främja och bredda rekryteringen till högskolan inte ska ske till priset av sänkt kvalitet, tvärtom. God kvalitet inom såväl grundutbildning som forskning förutsätter en högskola som speglar den mångfald som finns i samhället. En bred rekrytering är en utmaning men framför allt en styrka för den högre utbildningen.

Att hävda att främjad och breddad rekrytering till högskolan leder till sänkt kvalitet är för mig ett sätt att uttrycka en politik som leder till att den högre utbildningen reserveras för en mindre och socialt homogen elit i samhället. Det är en politik som tillhör historien eller borde tillhöra historien.

Avslutningsvis vill jag säga att kvaliteten i högskolan ständigt ska utvärderas och förbättras. Därför föreslog regeringen i budgetpropositionen för innevarande budgetår en permanent resursförstärkning till universitet och högskolor om sammanlagt 268 miljoner kronor för att stärka kvaliteten och bland annat möjliggöra fler lärare och moderniserad undervisning. Denna förstärkning görs utifrån en position där Sverige redan hör till de länder i världen som satsar mest resurser per student.

Sammantaget pågår alltså ett intensivt arbete med att stärka kvaliteten i den högre utbildningen och bygga ut högskolan för att svara mot det moderna kunskapssamhällets och globaliseringens krav.

Anf. 2 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Jag vill tacka utbildningsministern för svaret. Utbildningsministern nämner å ena sidan att det är bra kvalitet i högskolan, å andra sidan en hel del åtgärder från regeringen för att säkra kvaliteten. Men det framgår inte av svaret om han verkligen anser att det är ett problem med fler fall av dåliga förkunskaper vid svenska universitet och högskolor. Den här interpellationen handlar ju om att det finns problem med att studenternas förkunskaper inte alltid räcker till.

Herr talman! Det är naturligtvis alltid väldigt lätt att falla i en gnällfälla, särskilt när man börjar bli lite äldre. Den äldre generationen har alltid klagat på de yngres kunskaper. Jag försöker värja mig mot att hamna i den gnällfällan. Men nu är rapporten om den svenska skolan så entydig att det inte bara går att avfärda det som gnäll. Jag menar inte att det här på något sätt är studenternas och ungdomarnas fel, utan det är inbyggda fel i det svenska utbildningssystemet.

Bakgrunden till interpellationen är som sagt en rapport från Skolverket som kom alldeles före jul, där det sägs att varannan högskolelärare menar att studenterna är sämre förberedda nu än för fem–tio år sedan. Det talas om att man ser brister i förmåga att analysera, brister i förmåga att skriva svenska och otillräckliga kunskaper i matematik.

Jag tycker att utbildningsministern undviker två huvudfrågor som finns inbyggda i min interpellation. Kan gymnasieskolan, som den ser ut i dag, klara uppgiften att både ge yrkesutbildning och studieförberedande utbildning utan att göra större skillnader på innehållet i gymnasieutbild-

ningarna? Ska högskolan sänka nivån för studenter som kommer sämre förberedda och inleda nybörjarkurser som borde ha lästs tidigare?

Ett exempel är att utbildningsministern säger att regeringen ger 30 miljoner till nya studenter för stöd i matematik. Då blir min fråga: Ska inte gymnasie matematiken ligga som grund för högskolestudier? Ska man behöva läsa gymnasie matematik på högskolan?

Utbildningsministern säger också i sitt svar att flera ska läsa vid högskolan och att han vill öppna högskolan för nya grupper. Han säger att jag och Folkpartiet har en annan uppfattning. Det stämmer inte. Utbildningsministern sade i sitt svar: Att hävda att främjad och breddad rekrytering till högskolan leder till sänkt kvalitet är för mig ett sätt att uttrycka en politik som leder till att utbildningen reserveras för en liten elit.

Vem hävdar det? Jag hävdar inte att nya grupper ska medföra sänkt kvalitet, inte alls, tvärtom. Jag har en väldigt optimistisk vision. Jag tror att det är möjligt för grundskolan och gymnasieskolan att kunna ge alla tillräckliga kunskaper, antingen för att börja med högskolestudier eller för att gå vidare i yrkeslivet. Men problemet är ju att högskolan i dag accepterar att nybörjarstudenter är sämre förberedda, accepterar att anordna baskurser som repeterar gymnasieskolan, accepterar att anordna svenskkurser så att studenterna kan lära sig skriva en sammanhängande uppsats och så vidare. Jag välkomnar att alla som har fallenhet och intresse för studier ska komma in på högskolan, men jag tycker att regeringen i verkligheten tar det som en ursäkt för att acceptera att högskolan ska hålla på med gymnasiestudier. Jag tycker precis tvärtom. Högskolestudier är högskolestudier. Vi ska naturligtvis hjälpa människor där som har olika typer av handikapp, som dyslexi och så vidare, men vi ska inte acceptera generellt att människor kommer in som inte har klarat av gymnasiet. Den frågan tycker jag inte utbildningsministern kommer in på i sitt svar.

Anf. 3 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Det var många spännande saker i Ulf Nilssons första inlägg. Jag tackar för reflexionen om gnällfällan. Jag vill gärna instämma i det: Vi som är lite till åren ska akta oss för att hamna i fällan att säga att allt var bättre förr. Eller i det mer nyanserade fallet: Det var inte bättre förr, men det är sämre nu.

Den enkät som Ulf Nilsson bygger interpellationen på har Högskoleverket sagt att man ska ta med en nypa salt, just därför att den är behäftad med denna speciella svaghet. Man har bett lärare att subjektivt uppskatta om det var bättre förr, och då svarar de allra flesta: Ja, det var bättre förr. Precis som min mellanstadielärare gjorde när jag gick i fjärde klass och precis som min högstadielärare gjorde när jag gick i sjunde klass finner man detta mönster nu.

En del saker är inte lika bra som för några år sedan. Vi har i dag svagare matematikkunskaper och svagare svenskkunskaper än för till exempel fem år sedan bland pojkar. Just för att vi har upptäckt dessa svagheter har vi också satt in väldigt kraftfulla åtgärder i skolan för att angripa dem.

Helhetsbilden är dock inte att dagens ungdomar är sämre. De har bättre språkkunskaper än vad någon tidigare generation har haft, enormt mycket bättre än på exempelvis Ulf Nilssons tid. De har en omvärldsori-

entering som är överlägsen vad alla tidigare generationer haft. De behärskar någonting som heter datorer och Internet som vi inte kunde drömma om. Summan av detta är att deras intellektuella räckvidd är enormt överlägsen den vi hade på vår tid.

Jag kan se att min dotter, som har börjat på universitetet, läser mycket mer kvalificerade saker och löser mycket mer kvalificerade samtidsproblem på sina nybörjarkurser än vad jag kunde drömma om när jag gick på motsvarande kurser för många, många år sedan. Att allt var bättre förr stämmer alltså inte.

Ulf Nilsson säger att man ska åtskilja eleverna på gymnasiet för att bättre förbereda för högskolan. Säg som det är, Ulf Nilsson! Tala klarspråk för en gångs skull! Vad ni vill göra är inte att höja innehållet på gymnasiet; ni vill ju sänka det. Ni vill plocka ut en stor mängd gymnasister och säga: Ni ska ha mindre kurser, färre kunskaper, lägre ambitioner, mindre språk och mindre matematik. Det är ju den politik som Ulf Nilsson faktiskt föreslår. Säg som det är! Det är inte mer kunskap utan mindre kunskap på gymnasiet som Folkpartiet så aktivt kräver och driver.

Det sista Ulf Nilsson sade var att han inte vill ha en sorterande skola. Han vill inte ha en krympt, mer elitinriktad högskola. Han vill ha en högskola där alla är välkomna. Men snälla Ulf Nilsson, ni vill ju skära ned antalet platser med 17 000 i ett utgångsläge där av 120 000 sökande 50 000 kunde beredas plats vid den sista intagningen i somras! Alla ska vara välkomna, men i ett läge när vi stänger ute 70 000 sökande vill ni skära ned antalet platser med 17 000 under utstötande av retoriken att alla ska vara välkomna.

Prata klarspråk, Ulf Nilsson! Stå inte här och låtsas som att alla är välkomna när ni vill krympa antalet platser! Stå inte här och låtsas som om ni vill höja kunskapsinnehållet i gymnasieskolan när era konkreta, praktiska yrkanden är att vi ska minska kunskapsinnehållet i gymnasieskolan för många elever genom ökad sortering och sänkta ambitioner. Det drabbar Sveriges konkurrenskraft i globaliseringen. Det drabbar många unga människors livschanser. Det är en dålig politik. Erkänn vad den innebär i stället för att skriva om den och slå blå dunster i ögonen på lyssnarna!

Anf. 4 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! När det gäller gymnasieskolan vill vi ha en mer kvalificerad yrkesutbildning, alltså även på gymnasieskolan, i likhet med vad LO:s Wanja Lundby-Wedin framförde på DN Debatt – en riktig yrkesutbildning. Det är ju ett av de problem som många framhåller: Orsaken till att studenterna inte alltid är tillräckligt förberedda i exempelvis matematik är att matematikkurserna är anpassade både för dem som ska gå vidare till högre studier och för dem som ska ut i arbetslivet.

Jag tror att det vore ett sätt att höja kvaliteten i gymnasieskolan att skapa både mera tydliga studieförberedande linjer och mera tydliga yrkesförberedande linjer. Även om alla ska vara välkomna till högskolan är det faktiskt inte så, utbildningsministern, att alla vill plugga på högskolan. Många vill in i yrkeslivet, och många vill förbereda en yrkesutbildning.

Det var intressant att utbildningsministern nu sade att en del saker inte är lika bra som förr. Vi är helt överens om att man inte generellt kan säga att det var bättre förr. I den diskussionen är vi överens. Det var dock intressant att utbildningsministern höll med om att studenterna i dag är sämre förberedda i matte och svenska än vad de var för fem–tio år sedan. Det är ju också det som kommer fram.

Jag tycker också generellt att svenska högskolor och universitet håller en hög kvalitet. Det finns ingen anledning att svartmåla. Ändå är det alldeles för många studenter som får en utbildning som leder till arbetslöshet. Det är för många studenter som misslyckas med sina studier eller blir färdiga alldeles för sent. Framför allt är det alldeles för många som får slita i onödan därför att gymnasiet gett dem en dålig förberedelse.

Vid Lunds tekniska högskola, utbildningsministern – på tal om matematik – har man ett matteprov sedan 1997, och enligt det är studenterna sämre förberedda i dag. En orsak, säger man, är just att matematiken i gymnasieskolan är anpassad både för dem som ska gå vidare till högre studier och för dem som ska ut i det praktiska yrkeslivet.

Det är inte att negativt skilja ut om vi skulle göra mer specialisering i gymnasieskolan. Det är tvärtom att ge fler elever möjlighet att utnyttja sina egna personliga förutsättningar och intressen.

När det gäller historia kan jag nämna en liten kuriositet som ändå är tänkvärd. Historiska institutionen i Lund gör test av vad nybörjarna som kommer från gymnasiet kan. Och då ligger ändå Lund på första eller andra plats i Sverige när det gäller betyg i skolan. På det senaste testet visade det sig att 30 % inte hade hört talas om Lenin, 60 % inte hade hört talas om Göring och 20 % inte hade hört talas om Martin Luther King. Då är man naturligtvis inte riktigt förberedd för att börja högskolan.

När det gäller antalet elever i högskolan – vi kommer in på många ämnen här – säger jag som jag sade i förra inlägget: Folkpartiet välkomnar alla grupper till högskolan som har intresse och fallenhet, oavsett var man kommer ifrån – självklart! Det är väldigt viktigt att alla grupper kan komma in. Däremot ser vi det inte som ett självändamål att fixera oss vid ett intagningsmål på 50 % av en årskull i högskolan. Vi tycker att det är dags att börja tala om kvaliteten i stället. Vi tycker att det är dags att tala om vad högskolan ska ge.

Där är ju problemet att enligt alla uppgifter som kommer är den utbyggnad som regeringen har gjort underfinansierad. Studentantalet har ökat från 170 000 studenter i Sverige år 1990 till 340 000 i dag. Enligt exempelvis Högskoleverkets senaste rapport *Den akademiska friheten* har den lärarledda tiden minskat och resurserna minskat. Detta finns i andra rapporter också.

Vi säger nej till nya platser för att komma i kapp med kvaliteten. Det finns ingen anledning att bara öppna högskolan och samtidigt inte kunna ge alla dessa nya grupper en kvalitet i undervisningen. Det är orsaken till att vi nu vill vänta med utbyggnaden.

Anf. 5 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Jag konstaterar att Ulf Nilsson inte dementerar den bild som jag ger, även om han fortsätter att använda de här vackra omskrivningarna: Alla ska beredas plats. Men i ett utgångsläge när 70 000 nekas plats ska vi skära ned antalet platser med 17 000. Alla ska beredas plats,

och köerna ska förlängas. Båda sakerna säger Ulf Nilsson. Jag tycker att det låter billigt. Säg som det är! Prata klarspråk för en gångs skull!

Den andra frågan gällde ämnena på gymnasieskolan. Ulf Nilsson pratar här varmt om mer kunskaper för ungdomarna på gymnasiet. Han pratar vitt och brett om vilka dåliga kunskaper han tycker att dagens ungdom har jämfört med den ungdom som fanns när Ulf Nilsson var ung. Låt mig då berätta detta för riksdagens talrika publik, för dem runtom i landet som lyssnar på vår debatt och för dem som till äventyrs läser protokollet: Det Folkpartiet menar när Folkpartiet säger att det ska vara en bättre gymnasieskola med mer kunskaper är att färre unga människor ska läsa matematik, färre unga människor ska lära sig språk och färre unga människor ska läsa svenska på gymnasiet. Och apropå Göring och Lenin – lyssna gärna på mig, Ulf Nilsson: Färre unga människor ska enligt Folkpartiets krav läsa historia – färre, inte fler! Det är receptet som Ulf Nilsson anvisar för att lösa problemet att dagens ungdom inte vet vem Lenin och Göring var.

Jag tycker att Ulf Nilsson ska prata klarspråk om vad Ulf Nilsson vill med skolpolitiken. Färre unga människor ska lära sig det som krävs i dag och fler unga människor ska lämna utbildningsväsendet med sämre kunskaper än i dag, sämre rustade att möta framtiden. Det skulle göra Sverige sämre konkurrenskraftigt att möta konkurrensen i världen vid globaliseringen. Det skulle göra att färre unga människor får chans till det bättre liv det innebär att ha bättre kunskaper, bättre utbildning som start på sitt långsiktiga yrkesliv.

Jag går på offensiven när det gäller kvaliteten i högskolan. Vi driver kvalitetsfrågorna hårt. Vi satsar ¼ miljard kronor mer på högskolorna i ökade ersättningar per student. Vi gör en särskild matematiksatsning på 30 miljoner kronor, för att ta ett exempel från en av de frågor vi har diskuterat nu. Och framför allt går vi på offensiven i Europaintegrationen. Det är en väldig hävstång för kvaliteten i den svenska högskolan.

Av de senaste dagarnas ryktesspridning har jag blivit oroad över Folkpartiets och den borgerliga alliansens engagemang i denna för den svenska högskolans framtid så avgörande fråga och för högskolan själv så oerhört högt prioriterade reformverksamhet som Bolognaprocessen innebär.

Jag menar att den högre utbildningen, liksom annan utbildning, är en nyckelfråga för hur Sverige ska möta globaliseringen. Dagens Industri av alla röda pamflettorgan kunde i går rapportera hur svensk industri, unik i världen, har flyttat fram sina positioner de gångna tio åren. Sverige är det enda utvecklade industrilandet där industrin har vuxit som andel av bnp. Förklaringen är naturligtvis att man har satsat på kunskap, på forskning, på att rekrytera bättre utbildad arbetskraft.

Vi behöver höja den svenska befolkningens utbildningsnivå och kunskaper. Det gör vi inte genom att krympa utbildningen, förlänga köerna och frigöra pengar från högskolan för att lägga på avskaffad förmögenhetsskatt. Det gör vi genom att gå på offensiven för kvalitet och för att höja svenska folkets förmåga att ta till sig nya kunskaper i framtiden.

Anf. 6 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Utbildningsministern sade att jag hävdade att kunskaperna var sämre än när jag var ung. Jag tackar för komplimangen, därför

att min fråga handlade om att fler studenter är oförberedda i dag än för fem–tio år sedan. Jag talar inte alls om något slags bakåtperspektiv.

Jag talar inte heller om att ungdomar generellt sett kan mindre i dag än de kunde för fem–tio år sedan. Det jag talar om är att det är ett problem att högskolan tvingas ta emot fler studenter som är dåligt förberedda. Vi ska inte blanda ihop korten och säga att vi diskuterar någon slags allmän ungdomsnivå. Men högskolan tvingas ta emot fler studenter som är dåligt ämnesförberedda i de ämnen de läser.

Skillnaden mellan utbildningsministern och mig när vi talar om gymnasieskolan är, som har framgått många gånger, att vi vill ge ungdomarna en möjlighet att skaffa sig en bra utbildning som stämmer mer med deras inriktning. Det är ett problem. Det handlar inte om att man ska läsa mer utan om att man bara värderar teoretiska kunskaper i gymnasieskolan från Socialdemokraternas sida. Det är ett problem att yrkesutbildningarna har akademiserats samtidigt som man har tvingats tunna ut de teoretiska utbildningarna för att så många i så stor utsträckning ska läsa samma saker.

När det gäller högskolan är det ett problem att utbyggnaden har skett utan att den har följts åt av tillräckliga resurser. Jag vet att utbildningsministern säger att det inte stämmer. Men han är snart ensam om att säga det. Högskoleverket säger i sin årsrapport att resurserna till grundutbildningen har minskat i reala tal. Sacos *Kunskapens läge*, som kom i julas, säger att resurserna har minskat med 20 %, att det bara är Tjeckien, Polen och Slovakien som minskar resurserna till högre utbildning lika mycket som Sverige.

Det är ett problem, och jag säger fortfarande: Stanna nu utbyggnaden av nya platser och se till att de som kommer in, särskilt de nya grupper som kommer in, får en utbildning med riktigt god kvalitet, med tid för lärarstöd och handledning. Det har minskat i dag.

Anf. 7 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Jag ska säga några ord om resursfrågan, eftersom Ulf Nilsson ständigt återkommer till den. Under de senaste tio åren har inflationen i Sverige varit någonstans runt 11–12 % sammanlagt. Kompensationen till lärosätena för dessa prisstegringar har varit ungefär 23–24 %. Detta kallar Ulf Nilsson med åberopande av fackföreningar och andra för urholkade resurser.

Dessa pengar, de över 20 % i kompensation för den drygt tioprocentiga inflationen, har högskolan full frihet att använda själv. Man har valt att i första hand använda pengarna till att anställa mer kvalificerade lärare, fler disputerade lärare, fler lärare med bättre kvalifikationer. Och man har använt dem till att höja lärarnas löner. Detta är vad högskolan har gjort för att satsa på kvalitet. Jag tycker att det är ett rimligt val, framför att anställa fler lärare med lägre utbildning, med sämre kvalifikationer.

Det är de som ligger närmast undervisningen som har gjort valet hur de ska använda sina disponibla pengar. Jag tycker att det är rimligt att denna mycket viktiga yrkeskår får högre löner. Och jag tycker att det är rimligt att de har fler lektorer med disputation bakom sig som lärare.

Vad gäller ekonomin tycker jag att Sveriges högskolor ska veta vad Allians för Sverige vill med ekonomin i högskolorna. Av den nedskär-

ning av antalet platser för unga människor som ni kräver används 1,6 miljarder fullt ut, inte till satsningar i högskolan utan för att finansiera skattesänkningar. I Bankerydspapperet, som ni är överens om och som Folkpartiet står bakom, såvitt jag vet, är de 49 miljarderna i skattesänkningar finansierade med, som det står under rubriken Besparingar och övrig finansiering, långsammare utbyggnadstakt av universitet, 1,6 miljarder. Svart på vitt, inte till reformer på högskolan, inte till bättre löner och fler lärare utan till sista sekunden lägre skatter på andra områden, inte till högskolan.

Använd inte pengarna två gånger och lova ut dyra reformer, Ulf Nilsson!

Överläggningen var härmed avslutad.

2 § Svar på interpellation 2005/06:155 om besiktning av viltkött från den 1 januari 2006

Anf. 8 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Herr talman! Bengt-Anders Johansson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att viltkött ska komma konsumenterna till godo även efter den 1 januari 2006.

Livsmedelslagstiftningen ska vara så utformad att den ger konsumenterna ett fullgott skydd mot matförgiftningar och andra sjukdomar. Samtidigt ska lagstiftningen medge stor flexibilitet och anpassning till enskilda verksamheters behov, utan att ge avkall på konsumentskyddet.

Den nya gemensamma livsmedelslagstiftning som trädde i kraft vid årsskiftet ger oss bra förutsättningar för ett högt konsumentskydd. Lagstiftningen förstärker livsmedelssäkerheten samtidigt som det finns stort utrymme för flexibilitet när det gäller utformningen av livsmedelsverksamheten i det enskilda fallet.

När det gäller vilthantering omfattar de nya EG-bestämmelserna såväl frilevande som hägnat vilt och både stor- och småvilt. De nya reglerna innehåller bestämmelser om slakt och besiktning av vilt avsett att släppas ut på marknaden i syfte att konsumeras som livsmedel.

Jag vill understryka att reglerna i EG-förordningarna, precis som dagens bestämmelser, inte omfattar enskildas hantering av livsmedel avsedda att konsumeras inom privathushåll.

För vilt omfattar reglerna inte heller jägare som levererar små mängder av frilevande vilt eller kött från frilevande vilt direkt till konsumenter eller till lokala detaljhandelsanläggningar som levererar direkt till konsumenter. Sverige är skyldigt att lägga fast närmare bestämmelser om vilthanteringen i nationella föreskrifter. En utgångspunkt för detta arbete är att exempelvis hantering som sker inom ett jaktlag och liknande, det vill säga hantering som inte omfattar ett utsläppande på marknaden, ska kunna fortsätta enligt dagens rutiner. Livsmedelsverket är ansvarig myndighet för livsmedelsfrågor inklusive slakt. Det är därför Livsmedelsverket som har att utforma dessa föreskrifter.

Förslag till nationella regler om hantering av vilt har varit på remiss från Livsmedelsverket under hösten 2005. Förslaget innebär i korthet att jägare kommer att få överlämna oflått eller opluckat vilt samt kött av vilt

direkt till konsument och till detaljhandel som levererar direkt till konsument utan att köttet genomgår sedvanlig köttkontroll. Av hälsomässiga skäl kan detta dock inte generellt utsträckas till björn, vildsvin och andra vilda djur som är mottagliga för trikinos samt dovhjort och kronhjort i hägn, i de fall dessa omfattas av organiserad hälsokontroll eller obligatorisk hälsoövervakning av tuberkulos enligt Jordbruksverkets föreskrifter.

Avsikten är att reglerna för dessa djurslag ska gälla oavsett om jägaren är livsmedelsföretagare eller inte. Detta innebär att viltet, om det inte används i jägarens privata hushåll, måste överlämnas till en vilthanteringsanläggning i de fall man har att göra med björn, vildsvin, samt dovhjort och kronhjort i hägn. För övriga djurslag får små mängder vilt och kött av vilt överlämnas till konsument och detaljhandel utan att genomgå köttbesiktning.

Den som driver ett företag och därmed yrkesmässigt levererar kött av vilt till detaljhandeln ska ha tillgång till en lokal som säkerställer att hanteringen av köttet sker på ett hygieniskt sätt. Detta gäller oavsett djurslag och är i linje med vad som gäller i dag.

Min grundinställning är att reglerna ska vara så generösa och flexibla som möjligt så att de inte försvårar för verksamhetsutövarna. Så länge det finns sjukdomar hos vilda djur som kan ge upphov till risker för konsumenterna anser jag dock att det är angeläget att upprätthålla ett regelverk kring sådant kött när det säljs till konsumenter i livsmedelsbutiker eller serveras på restauranger, oavsett om leverantören överlämnar större eller mindre mängder kött.

Genom att öppna för mer fri hantering av det mindre riskfyllda köttet men behålla kraven på besiktning för de djurslag som vi vet är förknippade med vissa sjukdomar torde vi nå en balans mellan konsumentskyddet och vikten av flexibilitet i lagstiftningen.

Anf. 9 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr talman! Tack för ett försök till ett svar. Okej, ett svar är det, men det är inte speciellt nöjaktigt. Jag ska strax beskriva varför.

Ministern har återigen, påstår jag, försökt att tala runt och inte lämna något konkret svar. Bakgrunden är att vi har en näring med hjortuppfödning med ca 370 hägn i landet. Det är ungefär 5 800 djur som årligen slaktas. Vi talar om 230 ton kött.

Jag påstår att detta är en av de bästa köttsorterna vi möjligen kan få på marknaden eftersom det har låg fetthalt och hög proteinhalt. Kontrollen har hitintills varit alldeles utmärkt. Mig veterligt har det inte varit några som helst bekymmer. Inom näringen vill man ha den kontroll som nu finns. Det är inte kontrollen som sådan man slår ifrån sig. Det är en typisk småskalig verksamhet.

Sedan kom den gemensamma EU-lagstiftningen, som man absolut inte motsätter sig. Det handlar snarare om det sätt Sverige nu väljer att hantera situationen på. Det är där kritiken kommer in.

Statens livsmedelsverk, precis som jordbruksministern har omtalat, gick ut med en remiss. Det märkliga – notera nu det jordbruksministern – är att den största sammanslutningen för hjorthägnen inte fick möjlighet att svara på remissen eftersom man inte fick den, vilket är anmärkningsvärt. Man försökte då med egna kontakter i både augusti, september och oktober att få till stånd ett möte med Livsmedelsverket. Det kunde man

inte få förrän i början av november. Då kunde man inte heller lämna besked på vilket sätt man skulle kunna hantera hjorthägn, hägnade hjortar, och viltbesiktning av dem. Hittills har man kunnat tillkalla en lokal distriktsveterinär som har haft kompetens för viltköttbesiktning, och man har då fått en viltköttstämpel som visar att köttet är kontrollerat. Det har fungerat alldeles utmärkt.

Det finns fyra godkända viltslaktsanläggningar i landet. Ska man skapa en egen anläggning kostar det ungefär 200 000 kr. Det är precis vad jordbruksministern säger i sitt svar. Det kostar 200 000 kr. Det skulle innebära att det måste läggas på ungefär 40 kr på priset på köttet från uppfödarnas sida för att bli av med det – om också den kapitalkostnaden ska läggas till. Det är fullständigt orimligt.

Jag ställde en fråga till jordbruksministern i november, och jag fick ett svar den 30 november. Då var det fyra veckor kvar innan lagstiftningen skulle träda i kraft. Jordbruksministern hänvisade till att beslut inte var fattat om på vilket sätt anpassningen till svenska regler skulle göras. Märk väl: fyra veckor kvar. Sedan ville jordbruksministern inte lägga sig i den pågående processen.

Har det fattats beslut om hur den nya lagstiftningen ska implementeras i Sverige, jordbruksministern? Är det klart? Det framgick definitivt inte av svaret.

Anf. 10 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Herr talman! Jag håller med Bengt-Anders Johansson om att hjortköttet är ett mycket bra kött. Det är magert, det innehåller mycket mineraler och det är gott. Jag håller med om att vi ska främja den småskaliga livsmedelsproduktionen. Det är något som regeringen uppmärksammade under hösten när vi lade en skrivelse på riksdagens bord om hur vi generellt vill arbeta för att underlätta. Det handlar om att se till att regelverk anpassas. Det handlar om att underlätta för de småskaliga producenterna att utveckla sin kompetens och att nå marknaden.

Jag hoppas att vi är överens om att vi inte kan göra avkall på konsumenternas trygghet och säkerhet. Vi har tyvärr några viltslag som kan göra oss sjuka om vi äter felaktigt hanterat kött. Det handlar om vildsvin, björn och hjort. Därför måste vi vara otroligt noggranna, även om vi i samband med en omställning kan få vissa problem – flaskhalsar.

Bengt-Anders Johansson kritiserar Livsmedelsverkets hantering. Jag har tagit del av en del av den kommunikation som Livsmedelsverket har haft med berörda. Jag beklagar i den mån remissen inte har träffat alla berörda. Men det finns alltid ett utrymme för den som är berörd att lämna in ett remissvar till den aktuella myndigheten.

Det är ett bra regelverk som vi nu sätter i sjön. Det handlar om hygienpaketet, som vi har förhandlat fram inom EU. Det ska ge oss ett system där vi har säkerhet från jord till bord. Det ska vara ett system som ger oss flexibilitet, som är baserat på en riskanalys. Vi ska lägga våra resurser där vi har de största riskerna.

Den nya lagstiftningen, som är en direkt tillämplig förordning, ska fyllas ut med nationella bestämmelser. Den trädde i kraft den 1 januari. Livsmedelsverket har beslutat om föreskrifter som behövs för att leva upp till de regler som finns i den direkt tillämpliga förordningen. Rege-

ringen beslutade i går om en lagrådsremiss för att utreda de frågor som måste hanteras med nationell lagstiftning.

Prot. 2005/06:59
20 januari

Det är ett stort paket, och det är många förändringar. I vissa fall måste vi ompröva system som vi har haft tidigare. Systemet med personlig viltstämpel kan vi inte ha kvar på grund av att det inte finns någon rättslig grund inom EU-regelverket. Vi måste försöka hitta andra system.

Jag medger att detta med vilthanteringsanläggningar i det korta perspektivet kan vara en trång sektor. Men det är fel att det bara finns fyra anläggningar. Det finns tolv anläggningar i dag, och det finns närmare 20 ansökningar om godkännande som Livsmedelsverket hanterar med hög prioritet. Dessutom är det möjligt att använda anläggningar för slakt av tamboskap och godkända slakterier för hägnat vilt, och då har vi ytterligare ett femtiotal anläggningar.

Jag har här en karta som visar var vi har hägnen, var vi har vilthanteringsanläggningarna och var vi har dem som nu prövas av Livsmedelsverket. Det ser inte så dåligt ut, Bengt-Anders Johansson.

Anf. 11 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr talman! Jag ska citera en mening i det frågesvar som jag fick den 30 november. Där säger jordbruksministern följande: "Eftersom småskalig livsmedelsverksamhet är en viktig del i en hållbar utveckling av vår landsbygd ligger den mig varmt om hjärtat och det är därför angeläget att underlätta denna verksamhet."

Då hade man alltså inte fattat något beslut, som jag sade tidigare.

Nu är det tre veckor sedan pågående lagstiftning började gälla. I det interpellationssvar som jag har fått upprepar jordbruksministern detta, som vi har hört här: "Min grundinställning är att reglerna ska vara så generösa och flexibla som möjligt så att de inte försvårar för verksamhetsutövarna." Jordbruksministern säger alltså "inte försvårar för verksamhetsutövarna". Men det är exakt det som den svenska tillämpningen gör. Man har inte lämnat något tydligt svar.

Nu fick vi helt plötsligt se en karta, som uppenbarligen inte är känd för någon annan än jordbruksministern. Enligt uppgift är det i så fall temporära tillstånd som har lämnats. Det har jag inhämtat via hörsägen, men det är inte klart utsagt att de skulle vara godkända. Vad som händer här framöver vet vi inte.

Uppenbarligen tänker inte jordbruksministern vidta några åtgärder, eftersom hon tycker att det är bra som det är. Man är då beredd att öka kostnaderna för den här hanteringen, som gör att detta kött inte kommer att kunna försäljas i samma utsträckning som tidigare. Det har ingen som helst grund i att detta kött på något sätt skulle ha varit farligt, eftersom kontrollen redan har funnits. Kontrollen har redan funnits fast på ett anorlunda sätt.

Jag upprepar: Man motsätter sig inte kontrollen. Det är formen för den nya kontrollen som jordbruksministern inte har förmågan att hantera och implementera på ett för näringen godtagbart sätt. I det här fallet talar jordbruksministern bara om konsumenterna och väldigt lite om näringen som sådan. Därför vill jag uppmana jordbruksministern att återgå till den tidigare ordningen. Den fungerade ju.

Återigen: Kan jordbruksministern påvisa att någon har insjuknat på grund av att man har ätit hjortkött som har gått igenom den traditionella och hittillsvarande kontrollen? Varför använder man inte ett nationellt undantag i det här sammanhanget? Jag är helt övertygad om att det finns

lösningar. Andra länder lyckas i regel, men Sverige ska alltid följa allting till varje kommatecken.

Nu är det alltså tre veckor sedan den här lagen trädde i kraft, och jordbruksministern är uppenbarligen nöjd. Jag kan säga att det är inte näringen. Man är inte nöjd därför att detta äventyrar väldigt många av dessa hägn. Man motsätter sig alltså inte att besiktning ska ske, utan man bara konstaterar att ett antal hägn nu helt i onödan kommer att slås ut av kostnadsskäl, därför att regeringen inte har varit beredd att ta till sig och vidta åtgärder som gör att det här hade gått smidigt. Det hade kunnat gå, men nu är man mitt uppe i slakten. Det är alltså fem över tolv.

Anf. 12 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Herr talman! Jag tror att jag får upprepa vad jag sade i mitt första inlägg, Bengt-Anders Johansson. Jag har vidtagit ett antal åtgärder för att främja småskalig livsmedelsproduktion. Den ligger mig mycket varmt om hjärtat. Jag har en stor tilltro till den produktion på landsbygden som är baserad i de areella näringarna. Det är en produktion som kommer att bidra till småföretagande och till en levande landsbygd.

Jag tycker att Bengt-Anders Johansson bortser från realiteter. Att säga att vi ska hålla fast vid ett system som vi har haft tidigare – det har i och för sig fungerat, även om vi har varit medvetna om att det har funnits kritik från EU – när det svart på vitt sägs att det inte finns någon rättslig grund är inte hållbart. Det är inte att hjälpa näringen att hålla fast vid någonting som kan ifrågasättas rättsligt inom EU. Därför ska vi hitta andra lösningar.

Vårt livsmedelsverk har jobbat med hög prioritet för att få ytterligare vilthanteringsanläggningar godkända. Jag visade kartan. Det är inte fyra stycken, utan det är betydligt fler. Den flaskhalsen har vi jobbat hårt med.

Jag måste återigen betona att vi inte kan tala om att förenkla för näringen om det skulle innebära att det blir en ökad risk för konsumenterna. Konsumenttryggheten måste vara i första rummet. Vi pratar om tuberkulos, en väldigt farlig sjukdom. Jag menar att vi är på rätt väg.

När det gäller att regelverket inte har varit på plats: Det är en förordning, som är direkt tillämplig, som började gälla den 1 januari. Det som nu kommer i lagrådsremissen är att fylla ut med vissa saker som gäller det nationella ansvaret, tillsyn med mera. Livsmedelsverket har haft en kommunikation med den berörda branschen. Man kan alltid önska att den hade varit snabbare, att den hade varit tydligare i vissa avseenden, men det finns en kommunikation och en uttalad ambition från Livsmedelsverket att med hög prioritet hantera de här frågorna om flaskhalsen kring slakten.

Anf. 13 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr talman! Jordbruksministern sade precis nu att man inte får medverka till någonting som ökar riskerna. Det innebär att den hittillsvarande kontrollen skulle öka riskerna för den här typen av verksamhet. Det innebär att jordbruksministern har suttit helt överksam tidigare och riskerat konsumenternas hälsa genom att inte vidta åtgärder innan. Det är också anmärkningsvärt. Jag påstår att den hittillsvarande kontrollen har varit tillfyllest, för vi kan inte uppvisa att det har varit några problem.

Prot. 2005/06:59
20 januari

Svar på
interpellationer

Det problem som nu uppstår är alltså, enligt helt nya uppgifter för mig och uppenbarligen också för näringen, att det finns ett antal anläggningar. Det innebär att varje djurkropp måste lastas, förmodligen på ett speciellt sätt, och köras kyld till de här anläggningarna. Vem ska betala merkostnaden? Jo, den merkostnaden kommer att slås ut på konsumenterna. Konsumenterna kommer inte att välja hjortkött därför att det blir för dyrt, och då kommer ett antal anläggningar att slås ut.

Det här är enkel matematik, men Sveriges jordbruksminister väljer att vara konsumentminister. Hon väljer också att stillatigande åse att ett antal anläggningar nu kommer att slås ut. Det är ett glesbygdsproblem, vilket bekymrar mig oerhört mycket. Detta görs alltså mot en näring som verkligen bryr sig och som har tagit egna initiativ när det gäller just tuberkuloskontrollen.

Jag ställer mig avslutningsvis frågan: Är detta flexibilitet och generositet, som jordbruksministern påstår att hon står för? Är detta glesbygds politik? Är detta omställning till ny verksamhet?

Nej, byråkraterna vinner över Socialdemokraterna och över sunt förnuft. Och det är djupt beklagligt för en hel näring.

Anf. 14 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Herr talman! Jag får upprepa det som jag har sagt en tredje gång. Uppenbarligen förstår Bengt-Anders Johansson inte vad jag säger om förändringen.

Vi har haft ett system med nollslakterier och personlig viltstämpel. Vi kan inte ha kvar det systemet på grund av att det saknas rättslig grund. Därför måste vi nu utveckla en annan hantering av denna fråga.

Vi ska inte göra avkall på säkerheten för konsumenterna. Men här finns det en möjlighet på grund av att vi har jobbat bra med dessa frågor om djurhälsan. Vi har en mycket bra hälsostatus bland våra hjortar. Och en lösning skulle vara att vi helt undantar besättningar som har friförklarats från tuberkulos från den här kontrollhanteringen. Då skulle vi få en ökad effektivitet, och vi skulle sänka kostnaderna i branschen. Och jag har erfarenhet att Livsmedelsverket nu arbetar med den typen av åtgärder.

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Svar på interpellation 2005/06:149 om vräkta barnfamiljer

Anf. 15 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! Solveig Hellquist har ställt fyra frågor till mig om vräkta barnfamiljer.

1. Vilka åtgärder avser jag att vidta för att den kunskap som redan finns hos socialtjänsten om vräkta barnfamiljer ska tas till vara?
2. Vilka åtgärder avser jag att vidta för att antalet vräkningar av barnfamiljer ska minska?
3. Avser jag att ändra på det gällande regelverket så att socialtjänsten får möjlighet att betala hyreskostnaden direkt till värden?

4. Vilka åtgärder avser jag att vidta för att alla barn ska få ett tryggt boende?

Prot. 2005/06:59
20 januari

Svar på
interpellationer

Regeringen har under mandatperioden bland annat prioriterat frågor om barn som lever i ekonomisk utsatthet. Hösten 2004 redovisade en arbetsgrupp inom Regeringskansliet som haft i uppgift att beskriva och analysera situationen för barn som lever i ekonomiskt utsatta familjer sitt arbete. Rapporten *Ekonomiskt utsatta barn* innehöll en forskningsrapport som uppskattade antalet vräkta barn under 2001 till mellan 1 500 och 2 000. Av rapporten framgick vidare att det fanns brister i socialtjänstens handläggning av ärenden där barnfamiljer hotas av vräkning eller blir vräkta. Med anledning av dessa alarmerande siffror tillsattes Utredningen om vräkning och hemlöshet bland barnfamiljer med uppdrag att särskilt analysera socialtjänstens arbete för att förebygga och förhindra att barnfamiljer vräks men också dess arbete i de fall barnfamiljer blivit vräkta. Utredningen redovisade sitt uppdrag den 28 oktober 2005 i betänkandet *Vräkning och hemlöshet – drabbar också barn*.

Solveig Hellquist ifrågasätter utredningens bedömning om att socialtjänstens kunskap om vräkningar är bristfällig och menar att socialtjänsten har kunskap om varför barnfamiljer vräks. Jag skulle önska att så vore fallet, men utredningens egna undersökningar – bland annat en enkät till samtliga kommuner – visade att socialtjänstens kunskaper om och insatser för barnfamiljer som hotas av vräkning är mycket varierande i såväl omfattning som innehåll och kvalitet. Ytterst få av de kommuner där barnfamiljer blivit vräkta under 2004 kunde exakt ange hur många barn som var berörda och angav som skäl till detta att de inte för sådan statistik. Man kunde därför inte heller beskriva hur bostadssituationen hade lösts för barnen. Endast ett fåtal kommuner hade dokumentation som beskriver hur socialtjänsten arbetar med barnfamiljer som hotas av vräkning eller har blivit vräkta och hur till exempel barnen själva uppmärksammas och kommer till tals. Några goda exempel finns där man sedan flera år tillbaka arbetar strukturerat med ärenden om vräkning. Också i de projekt som fått stöd av Socialstyrelsen genom regeringens hemlöshetssatsning och som riktar sig till barnfamiljer finns viss kunskap. Det är givetvis angeläget att den kunskap som redan finns sprids. Socialstyrelsen kommer under våren att publicera en rapport om de hemlöshetsprojekt som fått ekonomiskt stöd under åren 2002–2004 och i anslutning till det också anordna konferenser.

För att minska antalet vräkningar bland barnfamiljer skulle det – enligt utredningen – vara tillräckligt att socialtjänsten följer befintliga bestämmelser i socialtjänstlagen och i socialtjänstförordningen samt i hyreslagen. Eftersom utredningens erfarenheter visar att det på många håll inte fungerar tillfredsställande behöver socialtjänstens ansvar tydliggöras. Utredningen föreslår att socialtjänsten blir skyldig att utse en handläggare i ett ärende där en hyresvärd informerar socialtjänsten om att ansökan om avhysning lämnats till kronofogdemyndigheten och att redan i det skedet inleda samverkan med hyresvärderna. Utredningen föreslår också att hyreslagen ska ses över dels för att göra den tydligare och mer pedagogisk, dels för att undersöka om och i så fall hur ett barnperspektiv kan integreras i lagen.

Någon ändring av socialtjänstlagen så att socialtjänsten kan betala hyran direkt till hyresvärderna behövs inte – det är möjligt och görs redan i dag.

Det är angeläget att se till att socialtjänsten följer den lagstiftning som finns så att alla barn får det trygga boende de har rätt till. Det är bland annat en uppgift för länsstyrelsernas tillsyn att följa upp att så sker. Men precis som utredningen konstaterar kan inte socialtjänsten ensam lösa problemen med barnfamiljer som vräks. Det är lika angeläget att kommunerna använder sig av de bostadspolitiska instrument som de förfogar över. Det kan bland annat ske genom att kommunen ger tydliga ägardirektiv till sina bostadsföretag och genom att inrätta bostadsförmedling för att få viktig kunskap om hur efterfrågan och behov ser ut hos dem som söker bostad i kommunen och tillgodose behov av bostad.

Anf. 16 SOLVEIG HELLQUIST (fp):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

I går diskuterades betänkandet *Arbetet med att förverkliga FN:s barnkonvention i Sverige och andra barnfrågor* här i kammaren. Då diskuterades också den motion från Folkpartiet som har ett barnperspektiv när det gäller vräkningar av barnfamiljer. Men tyvärr fick den inte genomslag.

Med all respekt för statsrådets svar och för den utredning som har gjorts om vräkningar av barnfamiljer känner jag mig väldigt besviken därför att de förslag som läggs fram är uddlösa. Jag tycker att det handlar om pseudoåtgärder. Man anför att socialtjänsten inte har kunskaper om vräkningar av barnfamiljer. Trots de enkäter som har skickats ut tror jag inte ett dugg på detta eftersom vräkningar av barn är en mycket gammal företeelse. Redan när jag var ute och jobbade med detta på 70-talet förekom det hyresskulder och vräkningar av barnfamiljer. Det är bara anmärkningsvärt att det har gått 30 år och att man inte har satt ned foten under så lång tid.

Jag tror att det är fråga om en sammanblandning att socialtjänsten inte kan redovisa statistik och att man saknar kunskap.

Det föreslås också att Socialstyrelsen ska skriva en handbok för socialtjänsten om dessa ärenden. Jag tycker att det är ett alarmerande underbetyg för socionomerna som efter lång högskoleutbildning behöver en handbok för att handlägga vräkningsärenden. Hur ser socialministern på det? Är det inte dags att se över utbildningen i så fall?

I utredningen anförts också att man måste förtydliga socialtjänstens ansvar och att vräkningar egentligen inte borde ske. Jag tycker att den är tydlig. Vi har ett barnperspektiv – barns bästa – i socialtjänstlagens portalparagraf, och vi har skrivningar om kommunens yttersta ansvar. Jag tror inte att det handlar om skrivningar utan mer om det som faktiskt har framkommit i utredningen i svar på enkäter och där man lyfter vad detta handlar om. Det handlar om upprepade hyresskulder, att man inte sköter avbetalningsplaner, att hyresvärderna har tröttnat, att familjen inte vill samarbeta, att familjen prioriterar annat än hyran eller att till exempel socialtjänsten har fått sen kännedom om detta.

Min fråga till statsrådet är: Av vilken anledning tar man inte upp den här allvarliga problematiken och sätter ned foten och lämnar förslag på detta? Det är ju precis detta som det handlar om och som också vi i Folk-

partiet har lämnat förslag på. Det finns alltså inte någon familj – vågar jag påstå – som saknar inkomster och som fullgör sina krav på att söka jobb och så vidare som inte får sin hyra betald av socialtjänsten.

Det handlar om helt andra saker. Med tanke på att det ska finnas ett barnperspektiv i det här undrar jag: Av vilken anledning vågar man inte sätta ned foten?

Anf. 17 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! Jag ska börja med att reda ut bakgrunden till utredningen. Det visade sig att när Socialdepartementet gjorde en rapport om ekonomiskt utsatta familjer kunde man också konstatera att så många som uppemot 1 000 barnfamiljer vräktes under ett år, det var 2001. När jag såg det drog jag slutsatsen att det är en situation som aldrig egentligen ska behöva uppstå med gällande lagstiftning och med den struktur som redan finns i kommunerna.

Jag undrade då: Vad är det som brister? Vad är det för något som inte fungerar lokalt? Det var bakgrunden till den utredning som sedan Göran Johansson, en av dem i Sverige som har lång erfarenhet av socialt arbete med de här frågorna, fick i uppdrag att göra och som han nu redovisat.

Han föreslog inga lagändringar, däremot en skärpning av socialtjänstförordningen och andra förslag där regeringen själv och myndigheterna kan besluta. Han kunde ändå konstatera att det viktiga var att försöka se till att socialtjänsten arbetade mer aktivt än vad den gjorde och att man i god tid fick kunskap och vetskap när det hade uppkommit en hyresskuld och när en vräkning var på gång. Det var ofta där som det klickade. Det är den vägen som utredningen föreslår, och jag tror också att det är den riktiga vägen att gå.

Möjligheten att betala hyran direkt från socialtjänst till hyresvärden finns redan och utnyttjas också. I det avseendet föreslog utredningen inte heller någon ändring.

Sedan tror jag i och för sig att Solveig Hellquist snävar in frågan alldeles för mycket. Hon säger att huvudfrågan är att familjer kanske inte prioriterar hyresbetalningar. Det är där hon lägger krutet i sitt anförande. Jag hävdar att det är en alldeles för snäv syn. Den fråga man måste ställa sig är: Varför har vi så många som har så låga inkomster att de har svårt att betala hyran och kan hamna i en hyresskuldssituation? Då blir frågan mycket vidare.

Det handlar om den allmänna ekonomiska politiken. Där har Folkpartiet väldigt mycket att redovisa. Alla insatser som Solveig Hellquist föreslår faller platt till marken om man inte samtidigt har en politik som innebär att låginkomsttagarna får det bättre. Tvärtom har nu högeralliansen en politik som successivt och systematiskt markerar ut låginkomsttagare och försämrar låginkomsttagarnas ekonomiska förhållanden.

Med den politik vi har fört under de senaste åren, sedan 1997, har socialbidragstagandet minskat dramatiskt, 40 % av antalet hushåll som har behövt socialbidrag. 150 000 färre hushåll behöver gå på socialbidrag i dag än 1997. Vi har också sett under de senaste åren att antalet vräkningar nu minskar. Jag fick uppgift om det i går.

Det är en följd av att vi har jobbat med att dels öka sysselsättningen, dels höja reallönerna, dels höja barnbidragen. Dessutom har vi stärkt hela välfärden på den sidan. Men jag bävar för en situation där vi skulle ha ett

regeringsskifte och vi fick se de dramatiska nedskärningar i trygghetssystemen som ni nu föreslår. Hur många fler vräkningar skulle vi inte få se då? Hur många fler hushåll skulle vi då inte se gå till socialkontoret? Hur många fler barn skulle inte behöva hamna i den traumatiska situationen att magasinera sina leksaker och inte kunna ta hem sina kompisar på besök? Det är den sociala situation som högeralliansen målar upp för Sverige inför valrörelsen, som ni har dragit i gång.

Anf. 18 SOLVEIG HELLQUIST (fp):

Herr talman! Jag lyssnade på statsrådets beskrivning av högeralliansen, den skräckinjagande högeralliansen. Jag som har jobbat inom socialtjänsten och sett de här människorna gå till socialtjänsten och söka bidrag önskar inget hellre än att de fick möjligheter till arbete, att det fanns en annan politik så att de kunde känna egen makt och få en plats i samhället. Det är inte bara socialdemokrater som är solidariska, utan det är något som finns även i den så kallade högeralliansen.

När det gäller hyresskulder pratade jag med en chef för individ- och familjeomsorgen som just har ett ansvar för ekonomiskt bistånd till barnfamiljer. Följande berättelse fick jag.

I den aktuella medelstora kommunen finns ungefär 400 barnfamiljer som uppbär ekonomiskt försörjningsstöd. Av dem betalar de flesta sin hyra med hjälp av detta bistånd, som naturligtvis ger en skälig levnadsnivå, men man blir inte rik på det. Människor är olika, och bland annat därför har vi en socialtjänst och en individ- och familjeomsorg. Då finns det ett antal familjer som har bristande förmåga, föräldrar som de facto prioriterar andra utgifter än hyran fastän socialsekreterarna repeterar att den viktigaste utgiften de har är den för hyran. Det finns föräldrar, och det vet också statsrådet, som inte tar sitt föräldraansvar. Men när det gäller vräkningar av barnfamiljer är det inte just den grupp som går på försörjningsstöd som är den svåraste. Går någon på löpande försörjningsstöd kan man kolla upp och fråga den enskilde: Har du betalat hyran den här månaden? Den kollen kan man göra. Problemet är snarare de människor som inte betalar hyran fastän de har inkomster, de är inte rika, men de har inkomster över normen. Där har inte socialtjänsten samma känedom. Det är det som kan vara det svåra.

I den här utredningen finns en diskussion om kostnader för socialtjänsten. En genomsnittlig hyresskuld är på 20 000–25 000. Det finns ett resonemang om att det är billigare att betala hyresskulden än vad kostnaderna för hanteringen är.

Då är min fråga till statsrådet: Tycker statsrådet att man i de fall som jag har beskrivit, människor som har inkomster men inte betalar hyran, ändå ska gå in och betala hyresskulden? Vad har det för effekt för dem som verkligen lever på marginalerna? Vad skulle de tycka om det, de som faktiskt går på försörjningsstöd och betalar sin hyra? Det finns andra som har inkomster över försörjningsstödet men som inte betalar hyran. Så finns det skrivningar i utredningen om att det vore billigare att betala hyresskulden. Det står så på s. 131 i utredningen.

Anf. 19 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! Det är dessutom sant. Att gå till vräkning kostar ofta betydligt mer än vad hyresskulden är. Det är bara ett sant konstaterande som utredningen gör.

Jag tycker inte heller att socialtjänsten i alla lägen ska gå in och betala hyran för dem som inte själva har gjort det. Däremot bör socialtjänsten ha en organisation för att kunna ta hand om den situationen efteråt, så att barnfamiljer inte åker ut på gatan, vilket ibland händer i en del kommuner som gjort sig av med alla sina kommunala, bostadspolitiska och sociala instrument. Det finns fall där man efter en vräkning får en lista på telefonnummer till vandrarhem: Var så god och ring här. Det är den hjälp man får.

I en del lägen – man behöver kanske inte låta det gå hela vägen till en vräkning – måste man se till att minska kostnaderna, minska hyrorna genom att flytta till ett mindre boende för att klara det på lite längre sikt. Då måste kommunen ha en grundstruktur för det.

Då är vi inne i nästa skede där jag ser hur Folkpartiet agerar i en lång rad kommuner när det gäller bostadspolitiken. Ta kommuner som Salem, Danderyd, Lidingö, Nacka. De har sålt ut alla sina bostäder i kommunala bostadsföretag, ivrigt påhejade av Folkpartiet, för de har något slags ideologi att kommuner inte ska äga bostäder. Då gör man sig ju också av med ett viktigt bostadspolitiskt och socialpolitiskt instrument så att man inte längre kan hjälpa familjer som befinner sig i sådana situationer. På de här kommunernas hemsidor finns det gott om anvisningar om hur man ska ställa sig i tomtkö, men det finns inga anvisningar alls om hur man ska kunna ställa sig i kö för att få en hyresrätt.

Det är en medveten politik, herr talman, från de här kommunernas sida. För det första tar man knappt emot några flyktingar. För det andra, när det gäller bostadspolitiken, bygger man knappt några hyresrätter alls. Man vill inte ha in fattigt folk i kommunen. Man vill försöka undvika alla sociala problem och försöka se till att andra kommuner tar det ansvaret.

Därför klingar det så falskt när Solveig Hellquist här står och säger att hon vill ta bostadspolitiskt och socialpolitiskt ansvar, att hon vill försöka se till att det inte leder fram till att barnfamiljer blir vräkta, när man samtidigt agerar på det sättet ute i kommuner.

Jag tror att det bästa som Solveig Hellquist kan göra, om hon nu menar allvar med sina socialpolitiska ambitioner på det här området, är först och främst att se till att Folkpartiet får tillbaka en politik där man försöker hålla samman landet, som inte försöker märka ut dem som har det allra svårast och sänka deras inkomster. Annars kommer du att få se många vräkningar kan jag tala om. För det andra handlar det om att försöka se till att de kommuner där Folkpartiet har något ansvar och driver politik och styr har till exempel bostadsföretag som kan finnas med i en grundstruktur för att hjälpa människor som kanske annars skulle bli av med sina lägenheter helt och hållet. Jag tror att det skulle innebära ganska mycket för Folkpartiets anseende när det gäller socialpolitiken om hon kunde få en rättning i de två frågorna.

*Svar på
interpellationer*

Anf. 20 SOLVEIG HELLQUIST (fp):

Herr talman! Det här med hemlösheten är en hjärtefråga för mig. Jag har själv studerat den i mitt eget hemlän, Västernorrland, där alla kommuner leds av socialdemokrater. Där uppmärksammade jag som socialkonsulent att alltfler ringde till mig – handläggare och anhöriga – angående enskilda missbrukare och psykiskt sjuka som inte hade tak över huvudet, trots att flera av de socialdemokratiska kommunerna till och med rev fastigheter. Det var alltså ingen brist på bostäder.

Det som jag också uppmärksammade var att allmännyttan blev alltmer restriktiv. Det var genomgående i kommun efter kommun, och jag vågar säga att det är ett mönster i landet. Den så kallade allmännyttan är oerhört restriktiv. Vi skulle kunna göra debatten mycket längre om vi tittade på vilka svårigheter människor, utöver barnfamiljer, faktiskt har att få bostad. Det kan bero på en betalningsanmärkning, och det är 550 000 människor i Sverige som har betalningsanmärkningar.

Här slår statsrådet mot Folkpartiet och kommunerna i Stockholmsområdet. Men då tycker jag att statsrådet bör ta kommunpolitikerna i kommunerna i Västernorrland i örat för att de ska se till att människor ska ha någonstans att bo.

För att återgå till barnfamiljerna är det i alla fall min förhoppning att vi ska ha ett barnperspektiv och att det finns möjligheter att skona barnen från vräkningar om barnrätt får gå före föräldrarätt.

Anf. 21 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! Så kan man naturligtvis ställa barn mot föräldrar, om man vill göra det.

Vad jag pekar på är att den här frågan är mycket bredare. Man kan inte bara tala om vad socialtjänsten kan göra i olika situationer, vilka lagstiftningsmöjligheter och rättigheter man har. Jag tror att det är många socialsekreterare som väldigt gärna vill göra mycket mer i de här situationerna. Vad jag pekar på är att man som enskild socialsekreterare ofta hamnar i en väldigt svår situation om man inte har instrument för det, till exempel ett allmännyttigt bostadsföretag som kan anvisa bostäder, som det oftast rör sig om eftersom det ofta är väldigt svårt att få privata hyresvärdar att ta ett socialt ansvar, och om man har en kommunledning som över huvud taget är snål mot familjer som har det dåligt ställt. Så vad jag pekar på är att den här frågan är mycket bredare. Här handlar det inte bara om att gå in och ändra i någon socialförtjänstförordning eller att se över hyreslagen. Det är åtgärder som utredningen föreslår och som vi också ska överväga. Men frågan är mycket bredare. Den handlar om hur familjers ekonomi ser ut i grund och botten.

Vad jag har pekat på är att jag bävar för en situation där trygghetssystemet försämras så mycket att man kommer att köra ut fler och fler i kylan, att fler och fler kommer att hamna på gatan, samtidigt som kommuner, inte minst ivrigt påhejade av Folkpartiet, har avrustat sina bostadspolitiska instrument.

Om Solveig Hellquist menar allvar med sin socialpolitiska ambition, och det har jag ingen anledning att betvivla, har hon en hel del arbete att göra i Folkpartiet.

Anf. 22 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! Torsten Lindström har frågat mig vad jag avser att göra för att förbättra den ekonomiska situationen för familjehemsföräldrar.

Jag vill börja med att slå fast att familjehemsvården är ett viktigt inslag i den sociala barn- och ungdomsvården. Familjehemsföräldrar gör en värdefull insats med barn som av olika skäl inte kan bo hemma. Frågan om familjehemmens ekonomiska situation är dock komplex och handlar i grunden om hur vi ser på familjehem och hur familjehemsföräldrarna ska ersättas.

Ett familjehem är ett enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot barn för stadigvarande vård och fostran och vars verksamhet inte bedrivs yrkesmässigt. Ett uppdrag att vara familjehem anses inte som ett förvärvsarbete. Att vara familjehemsförälder räknas inte heller som arbete i arbetslöshetsförsäkringens mening och berättigar inte till arbetslöshetsersättning.

En del barn placeras i familjehem under hela uppväxten och familjehemmet ersätter föräldrahemmet. Många barn placeras för en kortare period och familjehemsföräldrarna träder in som komplement till de biologiska föräldrarna. Ibland kräver socialnämnden att en familjehemsförälder eller båda för kortare eller längre tid avstår från förvärvsarbete för att kunna ägna mer tid till barnet.

En grundtanke i familjehemsvården är att ett visst hem väljs för att passa ett specifikt barn. Ett familjehem kan alltid avgöra om det ska ta emot ett tilltänkt barn eller inte. Ett familjehem har inga garantier för att få ett barn när det så önskar. Socialnämnden har inga garantier att kunna placera ett visst barn i ett hem som kommunen tidigare anlitat och som för tillfället inte har någon placering.

Familjehemmet utför ett uppdrag åt socialnämnden. Hur uppdraget ska utformas avgörs i ett avtal mellan socialnämnden och familjehemsföräldrarna. Hur de arvoderas är inte reglerat, men ersättning utgår i de allra flesta fall i form av en arvodesdel, som är skattepliktig, och en omkostnadsdel, som är skattefri. Sveriges Kommuner och Landsting utfärdar årligen rekommendationer om storleken på beloppen för dessa ersättningar som de flesta kommuner använder.

Om kommunen begär att en familjehemsförälder är hemma på heltid eller deltid under en viss period kan föräldern få ersättning för förlorad arbetsinkomst. Det finns inget som hindrar att nämnden i den situationen projektanställer familjehemsföräldern under denna period. I många fall kräver kommunerna att familjehemmet söker tillstånd för att bedriva hem för vård eller boende för att ersätta båda vuxna så att de kan arbeta med det eller de placerade barnen.

Frågan om hur familjehemsföräldrar ska ersättas och om de ska ha rätt till olika socialförsäkringsförmåner har aktualiserats med jämna mellanrum ända sedan socialtjänstlagens tillkomst.

Arbetsdomstolen har funnit att fosterföräldrar inte ska ses som arbetstagare. Motiveringen till detta var att fosterföräldrar i de allra flesta avseenden så långt det är möjligt ska träda i de biologiska föräldrarnas ställe.

*Svar på
interpellationer*

Senast behandlades olika familjehemsfrågor av Sociala barn- och ungdomsvårdskommittén som lämnade sitt betänkande i oktober 2005. Kommittén konstaterar att villkoren i de olika trygghetssystemen inte är utformade efter de förutsättningar som familjehemsföräldrar har i dag. Den föreslår därför att villkoren för familjehems och kontaktpersoners arbetslöshets- och socialförsäkring utreds särskilt. Betänkandet är ute på remiss och kommer därefter att beredas vidare i Regeringskansliet. Jag kan därför inte här föregå den beredningen.

Anf. 23 TORSTEN LINDSTRÖM (kd):

Herr talman! Jag vill allra först tacka statsrådet för svaret på min interpellation.

Det allra viktigaste för ett barn är att växa upp i trygghet, att bli sedd och bekräftad, att få känna sig älskad precis som man är, att i den lilla och fattbara gemenskap som familjen är bli respekterad och få del av de normer som gör livet lättare att leva. Familjen är för de allra flesta basen för denna trygghet. Men ibland fungerar det inte. Då kan barnet behöva en annan omsorg, en annan miljö att få lugn och trygghet i. Då är familjehem, att få vara i en annan familj än den egna, en form som fungerar för många. 2004 var enligt Socialstyrelsen 20 000 barn och unga placerade i vård utanför hemmet. Familjehemmen är den vanligaste boendeformen. Sju av tio placerade barn fanns i familjehem.

Men det har blivit allt svårare att hitta familjehem åt alla de utsatta barn och unga som behöver det. Stockholms stad har ambitionen att klara detta inom tre till fyra månader, men väntan kan bli betydligt längre. Ibland tvingas barn vistas upp till ett år i jourfamiljer i väntan på permanent placering i familjehem.

Det här är också ett problem som finns runtom i landet. Just i dag, denna morgon, skriver VLT om att 20 barn i Västerås står i kö för att få plats i familjehem. Svenska Dagbladet rapporterar, också i dag, om svårigheterna att hitta familjehem till lite större barn. Familjehemmens riksförbund menar att det blir allt svårare att hitta lämpliga familjehem till alla de barn som behöver det.

Herr talman! För ett tag sedan kontaktades jag av en kvinna i mitt hemlän, Västmanland. Under tre års tid har hon haft ett familjehemsuppdrag för barn och tonåringar. När uppdraget avslutas är hon inte berättigad till a-kassa, därför att familjehem inte omfattas av kollektiva avtalsförsäkringar.

Att vara familjehemsförälder är ofta så krävande i fråga om tid och engagemang att det borde ses som en för samhället viktig arbetsinsats och räknas in i välfärdssystemen. Det behövs därför ett skifte i synen på familjehemmen. Att ta hand om barn borde faktiskt av samhället ses som en insats värd att uppmuntra, i synnerhet när det som i det här fallet handlar om barn som är utsatta för särskilda svårigheter.

Visst ska familjehemmet så långt som möjligt vara likt det egna hemmet. Men ibland – som ministern också konstaterar – krävs faktiskt att familjehemsföräldrar avstår från eget förvärvsarbete. Då borde också insatsen gälla som arbete. Så är det inte i dag.

Statsrådet svarar i dag genom att hänvisa till att frågan bereds i Regeringskansliet. Det bekymmersamma, herr talman, är att det har ministrarsvarats många gånger förr under årens lopp. Och trots detta svar har inget

hämt. Den här frågan är stor eftersom familjehemsuppdraget inte räknas som förvärvsarbete. Även om uppdraget skulle innebära att någon i familjen är hemma på heltid och får ersättning för det räknas det inte som ett arbete fullt ut. Inte heller räknas att vara hemma för familjehemsplacerade barn och ge dem omsorg som överhoppningsbar tid på samma sätt som till exempel sjukdom, heltidsutbildning eller vård av egna barn.

Därför, herr talman, vill jag ställa frågan till ministern i dag om han på allvar är redo att upphöra med detta nästintill slentrianmässiga svar. Kommer familjehemsföräldraskapet att uppgraderas och ses som ett riktigt arbete värdefullt för samhället? Det väsentliga är att familjehemsinsatser omvärderas från uppdrag till arbete så att familjehemsföräldrarna verkligen blir sedda för sina insatser – för barnens skull.

Anf. 24 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! Det är riktigt, som Torsten Lindström säger, att familjehemsföräldrar gör ett oerhört viktigt arbete för att hjälpa utsatta barn i väldigt svåra situationer. Därför är det angeläget att se till att villkoren för familjehemsföräldrarna är så goda att de klarar av att fullgöra den här viktiga uppgiften. De här villkoren, förutsättningarna och avtalen är i dagsläget en kommunal fråga. Det innebär, tycker jag, att när kommunerna ser att det blir svårare att rekrytera familjehem blir det också en press på att förbättra villkoren. Det har jag absolut ingenting emot. Snarare ser jag det tvärtom som en ganska logisk slutsats. Det konstaterar också den utredning som nyligen har gjorts och som, som sagt, också är på remiss. Jag tror att Torsten Lindström får respektera att jag inte alltid, i alla lägen, kan föregripa både remisstid och intern beredning. Jag måste respektera detta.

Däremot kan jag ha en anmärkning på en annan del av Lindströms resonemang. I sin interpellation skriver han att det är märkligt att människor som arbetar för de allra svagaste har ett så svagt stöd att de själva riskerar att bli bidragstagare. Jag vill bara säga att jag vänder mig mot ett resonemang där Torsten Lindström nästan tycks förutsätta att familjehemsföräldrar ska göra sig ekonomiskt beroende av att ha ett barn att ta hand om. Det ligger på något sätt kanske också i själva frågans innebörd. Lindström vill ju göra om det här till ett ordinärt arbete i stället för, som i dag, ett uppdrag som arvoderas.

Jag vill nog ändå varna för ett sådant systemskifte i den här delen. Jag menar att det skulle kunna få mycket negativa effekter om man förutsätter att familjehemsföräldrar ska göras ekonomiskt beroende av att ha barn att ta hand om. Detta är bland annat en följd av att man då och då måste avbryta en placering för att den inte längre fungerar. Om man i familjehemmen är beroende av att det finns ett barn att ta hand om kan det mycket väl bli så att de bedömningar som görs för barnens bästa i vissa lägen kanske måste göras om för att avbryta en placering kan bli sneda.

Jag tycker alltså inte att man ska utgå från att familjehemsföräldrar ska kunna bli ekonomiskt beroende av att ha ett barn att ta hand om. Jag tror att det i så fall skulle innebära problem i de ofta ganska känsliga bedömningarna av vilken placering som ska göras. Med det inte sagt, återigen, att jag utesluter att vi kan behöva förbättra stödet. Men det är

alltså en kommunal fråga. Jag tror också att det bör förbli så, åtminstone i det här läget.

Anf. 25 TORSTEN LINDSTRÖM (kd):

Herr talman! Det är ju fint att Morgan Johansson och jag är överens om familjehemsföräldrarnas betydelse och om hur viktigt det är att ge dem goda villkor. Men det räcker faktiskt inte att prata om goda villkor när vi får de här signalerna från hela landet om problemet med att rekrytera familjehemsföräldrar, att hitta goda miljöer till de barn som behöver särskilt stöd och att hitta en trygg tillvaro. Då krävs också att man tar det här nationella problemet på lite större allvar än vad jag tycker att ministern gör.

Jag förstår uppriktigt sagt inte riktigt ministrerns lite avvisande och skeptiska hållning. Visst går det att prata om remisstider. Det är ju ett hedervärt formalistiskt argument. Problemet är, herr talman, att vi kan se på historien. Detta har socialdemokratiska ministrar pratat om i årtal utan att någonting har hänt. Redan 2001 skrev Riksdagens revisorer en rapport om familjehemsvården. De konstaterade att familjehemmen spelar en viktig roll i vården av barn och ungdomar samt att ersättningen till familjehemsföräldrar har stor betydelse för familjers intresse att verka som familjehem. Den 2 maj 2001 svarade den dåvarande socialdemokratiska socialministern på en interpellation om familjehemmets ställning här i riksdagen. Den ministern, Johanssons kollega, hänvisade då till ett uppdrag som Arbetslivsinstitutet skulle ha fått av regeringen. Bekymret är bara, herr talman, att på Arbetslivsinstitutet verkar man inte känna till något uppdrag. Ingenting finns i arkiven därom, och någon rapport från institutet till regeringen tycks inte ha kommit.

Sedan initierade Näringsdepartementet 2002 en undersökning för att ”kartlägga omfattningen och utvecklingen av formerna för företagande och anställningsformer i gränssnittet mellan egenföretagande och anställning”. I den projektbeskrivningen angavs att projektet skulle beakta problematiken gällande ersättningsrätten för familjehemsföräldrar. Inte heller det verkar ha lett någonstans för regeringens arbete.

De här olika utredningarna gjorde att riksdagen 2002 hänvisade till att man inte ville föregripa det uppenbarligen pågående analysarbetet i Regeringskansliet och därför inte ville gå in i den här frågan på allvar. Och så kom då den 14 oktober, i höstas, Sociala barn- och ungdomsvårds-kommitténs betänkande, som lämnades till Morgan Johansson, som han i dag hänvisar till och också har hänvisat till i tidigare skriftliga frågesvar till mig i riksdagen.

Det är intressant att kommittén, tack och lov, återigen konstaterade att för att flickor och pojkar som behöver det ska kunna placeras i familjehem måste rekryteringen stimuleras och villkoren utredas särskilt. I telefon svaras det från Socialdepartementet att ingen utredning om detta egentligen pågår. Såvitt man känner till utreder inte heller någon annan myndighet denna fråga.

Morgan Johansson får förstå att frågan måste ställas: Vad är det som egentligen gäller? Efter alla dessa år av åltande och socialdemokratisk långbänk, när kommer något äntligen att hända? Morgan Johanssons regering verkar ha väldigt svårt att få något ur händerna också på detta område. Utifrån det borde han kunna förstå den oerhörda frustration som

vi känner som tycker att familjehemmen ska ha vettiga förutsättningar, också ekonomiskt, för att fullfölja sitt arbete för barnen och samhället. Hur ska vi kunna hitta långsiktiga lösningar på behovet av familjehem om inte regeringen någon gång till slut lyssnar och ändrar regelverket? Kan vi få ett besked om det, Morgan Johansson?

Anf. 26 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! Här ser man vådan av att ha färdigskrivna repliker. Om Torsten Lindström hade lyssnat på vad jag sade hade han hört att jag just varnade för en situation där man gör familjehem till ett yrke. Jag kommenterade just det. Det tog inte Torsten Lindström alls upp i sitt anförande. Han pratade i stället om de tidigare utredningar som har gjorts.

Låt oss tala sak. Saken är att familjehemsuppdraget i dag är just ett uppdrag som är arvoderat. Om man går över till att göra det till ett yrke med a-kassa och rätt till socialförsäkring finns det en stor risk att många av familjehemmen kan hamna i en situation där man blir ekonomiskt helt beroende av att det finns ett barn att ta emot. Jag sade att det då kan finnas en risk när man gör bedömningar utifrån barnets bästa om placeringen ska kvarstå eller inte. Ibland behöver man ju avbryta en placering därför att det inte fungerar. Det kan finnas en risk att man gör andra bedömningar när man har gjort sig ekonomiskt beroende av att ha en sådan placering hos sig. Det var det problemet jag pekade på. Det har Torsten Lindström tydligen totalt missat i sitt resonemang.

Det är viktigt. Om man går över till ett sådant system som Torsten Lindström vill ha bör socialnämnden kunna garantera att ett familjehem ska ges barn vid olika tillfällen. Det är ju helt orimligt om man ska ha en politik som utgår från barnets bästa. Några sådana garantier kan aldrig ställas.

Jag landar i att vi inte ska gå över till ett system där vi betraktar detta som ett yrke. Däremot kan vi ändå behöva förbättra de ekonomiska förutsättningarna. Kommunerna bör göra det bland annat mot bakgrunden att det kan vara svårigheter att rekrytera familjehem.

Det ska man absolut inte ha några invändningar emot, utan tvärtom hälsa med tillfredsställelse. Men att gå över till en yrkesmässig syn på familjehem tror jag skulle vara skadligt för politiken kring placeringarna och också innebära en del risker i bedömningen av enskilda fall.

Anf. 27 TORSTEN LINDSTRÖM (kd):

Herr talman! Så skrapade vi lite på Morgan Johanssons inställning och fann att när det kom till kritan handlade det egentligen inte om att skapa goda villkor utan om att krypa bakom den argumentation som han och tidigare ministerkolleger använt sig av i så många år. När det verkligen kommer till kritan blir det inte särskilt mycket av de goda villkoren.

Man ska naturligtvis hitta enskilda lösningar för det enskilda barnet så att barnet får den absolut bästa situationen. Bristen på familjehem har accelererat under så många år. Den socialdemokratiska regeringen har tittat på, som jag redovisade tidigare, utan att göra något åt det. I den situationen borde Morgan Johansson kunna öppna för att se familjehemsinsatsen som en viktig insats för hela samhället med en status fullt ut som en arbetsinsats. Det behöver inte betyda att alla ska pressas in i ett och samma fack – även om jag vet att den nuvarande regeringen har lätt att se

det så. Det kan snarare betyda en tydlig signal om att familjehemsinsatsen är viktig för barnet och för hela samhället.

Den signalen kommer inte från Morgan Johansson. Han smäller igen dörren ganska hårt i debatten, vilket jag naturligtvis tycker är väldigt tråkigt.

Herr talman! När vi tittar ut över landet och möter de barn som är i behov av att vara i familjehem, och där det kan vara en lösning för den enskilde under kortare eller längre tid, ser vi tydligt att något behöver göras för att öppna möjligheten för fler barn. De barnen lär få vänta så länge vi har en socialdemokratisk regering med den styvmoderliga behandling som Morgan Johanssons regering ger familjehemmen år in och år ut.

Anf. 28 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! När det gäller det sista, kan man fråga sig hur högeralliansen kommer att bete sig i den här frågan. Vi har precis tagit del av förslag från Moderaterna där man snarare vill gå en annan väg, nämligen att öka antalet adoptioner som genomförs där familjehemsföräldrar adopterar barnen.

Om man går över till Torsten Lindströms system där det blir mer och mer av ett yrke att vara familjehemsförälder, hur i hela världen ska man då lösa en adoptionssituation i slutändan?

Man kan fråga sig om det finns en enig linje och hur en borgerlig regering skulle ställa sig i den här frågan.

Torsten Lindström försöker göra poäng på att antalet familjehemsplaceringar har ökat under en följd av år medan vi har tittat på. Det har vi faktiskt gjort. Det har varit en del av en medveten politik. Färre barn på institutioner och mer användning av familjehem, om man ser det över en längre period, tror jag har varit en väldigt klok politik och en politik som har förbättrat situationen för de mest utsatta barnen.

Jag tror att det finns stora risker med att låsa sig i ett system där många familjehem och föräldrarna där görs ekonomiskt beroende av att det finns barn att ta hand. Jag tror att det faktiskt skulle innebära ganska stora problem, inte minst för barnens bästa. Därför värjer jag mig för en sådan utveckling. Jag tror att det är främst barnens bästa man ska ha för ögonen.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2005/06:161 om hivbekämpning i Liberia

Anf. 29 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Herr talman! Rosita Runegrund har frågat utrikesministern vilka initiativ Sverige tar för att stödja Liberia i arbetet mot hiv/aids, både gällande specifika projekt och på ett mer övergripande plan. Bland annat efterfrågas vad Sverige avser att göra för att bidra till att stärka skolväsendet, bekämpa den höga arbetslösheten samt stabilisera ekonomin i Liberia.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Jag delar Rosita Runegrunds oro över det allvarliga och svåra problemet med spridningen av hiv/aids i Liberia och de effekter det får för utvecklingen och fattigdomsbekämpningen i landet. Liberia står inför stora utmaningar efter flera decennier av konflikter i regionen. Viktiga steg mot upprättandet av ett fungerande samhälle togs i och med valen i oktober och november 2005. Presidentinstallationen av Afrikas första kvinnliga president Ellen Johnson-Sirleaf ägde rum för bara några dagar sedan.

Sverige har ett brett engagemang i Liberia. Liberia fick till exempel 53 miljoner kronor i humanitärt bistånd samt 50 miljoner kronor i återuppbyggnadsstöd under år 2005. Huvuddelen av dessa pengar kanaliseras genom FN-systemet samt genom svenska och internationella enskilda organisationer. Sverige stöder även främjandet av stabilitet och tillväxt i regionen genom stöd till det västafrikanska samarbetsorganet Ecowas.

Sverige har även en framträdande roll i Liberia i och med vårt omfattande truppbidrag till FN:s fredsbevarande mission Unmil. Därutöver innehar UD:s kabinetssekreterare Hans Dahlgren uppdraget som EU-ordförandeskapets särskilde representant i Mano River-området. I denna kapacitet sitter han också medordförande i den internationella kontaktgruppen för Mano River-området. Det vittnar om EU:s, men också Sveriges, centrala roll när det gäller att bistå Liberia på vägen mot stabilitet, demokrati och hållbar utveckling.

Sverige ger sedan flera år tillbaka ett omfattande stöd till FN:s gemensamma program för arbetet mot hiv/aids, Un aids. Under 2005 uppgick Sveriges bidrag till Un aids till 150 miljoner kronor, vilket 2006 ökar till 200 miljoner kronor. Svenskt stöd går även till Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria. Under 2005 uppgick stödet till 365 miljoner kronor. För 2006 ökas bidraget till 600 miljoner kronor. Globala fonden finansierar två projekt mot spridning av hiv/aids i Liberia, och ca 92 miljoner kronor är allokerade till dessa projekt.

EU, med starkt engagemang från Sverige, var pådrivande bakom WTO-beslutet om TRIPS (Trade-related aspects of intellectual property rights) och hälsa som togs år 2003. Beslutet innebär att länder som saknar inhemsk produktion och tillverkningspreparat av läkemedel ges möjlighet att vid allvarliga folkhälsoproblem, som till exempel hiv/aids, malaria och tuberkulos, genom så kallad tvångslicens importera billigare kopior av patenterade läkemedel utan patentinnehavarens samtycke.

Jag håller med Rosita Runegrund om betydelsen av att befolkningen i ett postkonfliktland ser tydliga framsteg i samhällsutvecklingen, för att inge hopp och framtidstro. Därmed är uppbyggandet av skolväsendet av central betydelse både för att öka andelen läs- och skrivkunniga i landet men även för att det fyller en viktig social funktion. Sverige tilldelade förra året Unicef 15 miljoner kronor för dess verksamhet i Liberia. Av dessa pengar gick ca 2,5 miljoner kronor till stöd av rehabilitering av skolbyggnader och läromedel till primär- och sekundärskolor på landsbygden.

Stöd går även till tre enskilda organisationer som verkar inom just skolväsendet. Norska flyktingrådet driver ett program som främst riktar in sig på ungdomar som stått utanför den formella skolundervisningen

samt till före detta kombattanter. Liberia Dujar rehabiliterar och driver skolor framför allt i Monrovia, medan PMU International rehabiliterar skolor främst i den fattiga och konfliktdrabbade Lofaregionen.

Förutom det viktiga biståndet till skolväsendet stöder Sverige även arbetet med rehabiliteringen och återintegreringen av barnsoldater inom ramen för UNDP:s process som avser avvapning, demobilisering, rehabilitering och reintegration av före detta soldater, så kallade DDRR.

Omkring 4 miljoner kronor av de tidigare nämnda 15 miljoner kronor Sverige gav till Unicef har gått till ett program som särskilt riktar sig mot skydd av barn. Hittills har 11 780 barn genomgått programmet, och av dem har 3 900 återgått till den vanliga formella skolutbildningen. Även UNDP har ett program som verkar för att skapa meningsfull sysselsättning och arbetstillfällen för avvapnade soldater. Fram till i dag har man återintegrerat över 100 000 före detta kombattanter.

Den ekonomiska utvecklingen är av stor betydelse, och det makroekonomiska läget är mycket svårt i Liberia. Landets ekonomiska situation är delvis ett resultat av långvarigt missbruk av naturresurser och utbredd korruption. Sedan fredsavtalet i Accra 2003 har frågan om god samhällsstyrning varit en viktig prioritering för alla givare, inklusive Sverige.

Genom att upprätta ett mer transparent ekonomiskt system skulle förutsättningar på sikt kunna skapas för att häva FN-sanktionerna mot Liberia. Det är också en förutsättning för en positiv utveckling i landet, som under så lång tid drabbats av stora konflikter.

Anf. 30 ROSITA RUNEGRUND (kd):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka för svaret som jag fått av Carin Jämtin.

Liberia står, som vi vet, inför en stor utmaning. Det är ett hårt krigsdrabbat område, men också i de länder som omger Liberia är situationen osäker.

Min interpellation utgick från en undersökning som Unicef gjort om hur ungdomar ser på hiv/aids. Sverige har ju en hög svansföring när det gäller just hiv/aids, och vi ger mycket riktigt stora pengar till Globala fonden. Undersökningen visade att många ungdomar känner till smittan av hiv/aids – om man ser till området kring Monrovia där det just nu finns många internflyktingar. I PMU:s riktlinjer och policy för hiv/aids kallas barnen för hoppets fönster. Det tycker jag är en väldigt bra benämning, för jag tror nämligen att barn och ungdomar måste kunna känna hopp för framtiden för att man ska kunna ha ett rejält och framåtsyftande arbete.

Vi vet att Liberia i dag har 300 000 internflyktingar och att det dessutom finns ca 150 000 i grannländerna. Av biståndsministerns svar framgår att Sverige har en central roll. Mycket av det som sägs kan man även läsa i den proposition som kommit från regeringen om en fortsatt FN-styrka i Liberia. Man berömmar sig av att man spelar en central roll; jag saknar dock resolution 1325, om vi ska föregripa diskussionen och behandlingen av propositionen.

Jag vill fråga biståndsministern: Hur följer man upp den centrala rollen utifrån den policy som Sverige har för global utveckling när det gäller barn och hiv/aids? Hur följer man upp TRIPS-avtalen, möjligheten att importera kopior av patenterade läkemedel? Hur följer man upp organi-

sationer som PMU, som nu arbetar i Lofaprovinsen där det inte finns någon kunskap om hiv/aids? Hur följer man upp detta med barn och utbildning? Hur arbetar man med hivutbildning, med tester etcetera? Som biståndsministern nämnde har UNDP ett program för barnsoldater för att få in dessa i arbetet. Det är sådana frågor jag skulle vilja påtala.

Det handlar om möjligheten för Sverige, som just nu spelar en central roll i Liberia, att gå in och se hur man följer upp arbetet med hiv/aids och barn – de barn som är hoppets fönster och Afrikas framtid.

Anf. 31 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Herr talman! Tack för både interpellationen och uppföljningsfrågorna. Liberia är ett land som är hårt drabbat av konflikter. Hela regionen är drabbad av konflikter, precis som Rosita Runegrund säger. Men egentligen är det här allmängiltiga frågor som gäller i många av de länder där vi jobbar med bistånd. Hur följer vi upp den policy vi har lagt? Hur följer vi upp de beslut vi har fattat, oavsett om det är nationella beslut, EU-beslut eller för den delen FN-beslut, som ju resolution 1325 är? Det måste vi göra på olika sätt.

I just fallet med Liberia har kabinetssekreterare Dahlgren precis varit där på presidentinstallationen och, om jag inte är felunderrättad, för tredje gången samtalat med den nya presidenten om olika frågor. I första hand handlar det förstas om själva konflikten som sådan, om stabiliteten och att få landet på fötter igen. Där handlar det självklart om att bygga en ekonomi, ett samhälle, där människorna i Liberia får en inkomst, ett jobb, en utbildning och en tro på framtiden. I det är hälsofrågor, inklusive hiv/aids, naturligtvis oerhört viktiga.

Vi har personer på plats i Liberia genom enskilda organisationer, men där finns också en representant för Utrikesdepartementet. I samtalen med både liberianer och med det internationella samfundet följer vi upp alla dessa frågor. Det gäller att vi samtalar och att vi ställer krav i det bistånd som vi ger genom olika kanaler. Alla dessa frågor måste vi alltså följa upp i avtalen och i våra samtal.

Vad gäller Liberia just detta år handlar det om att gå från en konflikt-situation till att bygga upp ett samhälle, och jag tror att det här året i mycket kommer att präglas av att sätta fattigdomsstrategier på plats, att börja konstruera en ram för att bygga ett samhälle.

Detta arbete kommer nu att ledas av den första kvinnliga presidenten på den afrikanska kontinenten. Vi ska stödja det arbetet på olika sätt.

Vid presidentinstallationen var det en positiv stämning med en tro på framtiden. Svårigheterna är – om man ska uttrycka det diplomatiskt – enorma. Det behövs enorma insatser, både från det internationella samfundet och från de ledande personerna i Liberia, för att få landets ekonomi på fötter. I det kan vi genom biståndsinsatser bidra med konkret stöd till hälsokliniker, skolor, jobbskapande projekt och annat, men också med policystöd och policyrådgivning. Sverige är aktivt på alla dessa områden genom olika kanaler.

Säkert skulle det vara en bra väg framåt att be fler svenska organisationer att ha en konkret diskussion om de olika sakfrågorna. Det blir en konkretare diskussion än vi kan ha här i dag för att driva dagordningen framåt.

Anf. 32 ROSITA RUNEGRUND (kd):

Herr talman! Det är just den konkreta diskussionen som jag saknar. Då kan våra debatter om politik för global utveckling och om barn och hiv/aids i fattigdomsstrategierna också få utslag i vårt stöd för de länder där vi inte har nationella strategier. För Liberia har vi inte gjort upp någon sådan, för det är så mycket sanktioner och sådant mot Liberia. Jag skulle välkomna en konkret diskussion.

Det är också viktigt att vi som ledamöter i riksdagen blir informerade och att vi kan ställa krav på regeringen. Sådant blir svårt när man får ett svar där det bara anges en summa pengar, och sedan ska man själv som ledamot dra slutsatser utifrån de antal miljoner som anges. Det står att Unicef har fått 15 miljoner och att 4 miljoner av det har gått till ett visst program och så vidare. Sedan får man själv leta rätt på vad det programmet innebär. Men var finns barn och hiv/aids i dessa frågor? Barn och hiv/aids är ju den fråga som jag tror kommer att vara avgörande för ett lands utveckling.

Jag har pratat med folk som är nere som soldater i Liberia. Problematiken med landminor och sådant finns inte på samma sätt, utan det är osäkerheten. Men när läget blir sådant att det blir möjligt för de 300 000 internflyktingarna att spridas ut i landet, hur väl informerade kommer de då att vara, och vilka möjligheter att testa sig har de fått? Det är livsavgörande.

Jag förstår att man i det här läget kan se freden som det allra viktigaste, men för den fortsatta utvecklingen är överlevnaden det viktigaste. Den som överlever kriget ska naturligtvis inte behöva dö av hiv/aids. Då krävs det möjlighet att testa sig, tillgång till mediciner och tillgång till kondomer.

Barn och ungdomar som växer upp i krig och inte har tilltro till framtiden lever ett riskabelt liv. Human Rights Watch kom förra året med en skarp varning om att soldater som har reintegrerats i samhället beger sig till de konfliktfyllda grannländerna och blir soldater på nytt. Det är en problematik som är alldeles speciell för det området med dess långa historia av barnsoldater. Om man rekryteras som barnsoldat är det för att man inte har fått möjlighet till arbete och utbildning. Över 57 % av ungdomarna i dag står utanför utbildningssystemet.

Det finns en möjlighet att trycka på. Där kan Sverige ha en röst. Men det räcker inte att bara säga att Sverige spelar en central roll, utan det handlar om vilken roll man spelar när det gäller just barn och hiv/aids.

Anf. 33 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Herr talman! Hiv/aids är en komplex fråga. Den är särskilt komplex i en flyktingsituation. UNHCR har tittat på spridningen av aids bland flyktingar. Något som var tydligt och som förvånade mig lite var att spridningen bland flyktingar ofta är mindre än i samhället i övrigt så länge flyktingarna bor i läger. Den stora utmaningen uppstår, precis som Rosita Runegrund påpekar, när flyktingarna återintegreras i samhället. Då börjar hiv/aids att spridas igen. Det finns undantag, men oftast har det sett ut på det sättet.

Hiv/aids-spridningen har ofta varit kopplad till att folk är rörliga. Det har funnits samband med lastbilsleder, med att man flyttar någon annanstans för att jobba eller liknande. Därför står man nu inför en utmaning men också inför en möjlighet att hejda den ytterligare spridningen. För att hejda den behövs informationsinsatser, och det behövs kondomer. I dag finns det enligt den senaste statistiken tre kondomer per man och år i genomsnitt i hela Afrika. Det är fullständigt otillräckligt! Kondomerna är dessutom ojämnt fördelade och finns mest i de ekonomiskt mer utvecklade delarna av Afrika. Troligen finns det alltså inte speciellt många i Liberia.

Därför har Sverige vid flera tillfällen under de senaste åren valt att aktivt stödja så kallade *commodity*-initiativ i det här sammanhanget. Det handlar om att finansiera produktion av nya kondomer. Det är ju det som har saknats vid flera tillfällen.

Den andra delen handlar om information – information om hur aids sprids och om hur man kan motarbeta detta. Det handlar om känsliga frågor om sexualitet och sexualdebut och om hur man ska kunna förhindra att aids sprids. Det arbetet har bedrivits – med den äran – av Unicef och UNDP vid flera tillfällen, liksom av många kyrkliga organisationer. Jag är övertygad om att man gör det också i Liberia.

Det står inskrivet i Sidas avtal med alla enskilda organisationer, och jag vet att det också gör det i FN-systemet, att man ska ta hänsyn till just aids i alla projekt, oavsett om det handlar om att bygga vägar, bygga skolor, utveckla utbildningsmaterial eller vad det nu kan vara. Därför förväntas också PMU, som Rosita Runegrund tog upp, UNDP och alla andra organisationer rapportera om hur man har jobbat just med aids. Det handlar alltså både om den konkreta politiska dialogen och om dialog med de enskilda aktörerna i det här sammanhanget.

När det gäller frågan om vi skulle kunna utöva påtryckningar på den nya presidenten i Liberia vill jag säga att vi uppfattar att det finns en tydlig positiv vilja, men resurserna i Liberia är mycket knappa. Jag tror att det kommer att vara det stora problemet. Man måste få möjlighet att bygga riktigt bra system för ekonomisk hantering så att landet Liberia har en möjlighet att ta emot bistånd. Då kan man göra de saker som jag tror att Rosita Runegrund och jag är helt överens om: aidsförebyggande arbete, utbyggnad av utbildningssystem och annat som krävs i ett land som har drabbats så hårt av olika konflikter.

Anf. 34 ROSITA RUNEGRUND (kd):

Herr talman! Jag tror att vi är överens, men jag skulle vilja ha lite mer.

När den första FN-styrkan från Sverige skulle ned till Liberia ställde jag en fråga här i kammaren till Carin Jämtin. Det handlade om att kunna se det humanitära stödet och det som finns runtomkring samtidigt, så att man sätter in resurser samtidigt med det fredsövervakande arbetet.

Där spelar resolution 1325 en väldigt viktig roll, och det är något som regeringen inte har tagit till sig. Eftersom Carin Jämtin representerar regeringen här i dag vill jag uppmana henne att ta det med sig. Kvinnor behövs i det fredsbevarande arbetet. Det kommer efter det försoningsarbete som kommer att bli väldigt stort i Liberia.

Det finns stora möjligheter för försoningsarbete. Vi har båda bott i Afrika. Vi känner till den möjlighet och den kapacitet som finns inom den afrikanska befolkningen till att just kunna läka sår. Men man måste få möjligheterna och få hjälp.

När FN-styrkan skulle åka ned svarade Carin Jämtin att man satsade 30 miljoner. Jag ser att det är ett stöd, men jag ser det inte som ett massivt stöd. Sverige hade en unik möjlighet. Samtidigt som man går in med en styrka på 200 personer hade man också kunnat humanitärt satsa ännu mer och tagit sitt ansvar.

Man spelar en central roll. Men man skulle ha kunnat spela en ännu mer central roll för just barnen och åtgärder mot hiv/aids.

Anf. 35 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Herr talman! Resolution 1325 och för den delen resolution 1460 är oerhört centrala resolutioner som regeringen tar på största allvar. Vi driver dem policymässigt på global nivå men tar också hänsyn till dem i de konkreta utformningarna av våra insatser både på den militära sidan och på biståndssidan.

Vi har ökat biståndet till Liberia. Nu hoppas jag att det ger förutsättningar för att titta på hela den västafrikanska regionen. Länderna hänger ihop med varandra, konflikterna hänger ihop med varandra men också den ekonomiska utvecklingen.

Vi diskuterar olika typer av bistånd i regionen. Vi får se vad det blir. Men det har blivit mer än de 30 miljoner vi talade om vid det tillfället. Det har till och med blivit ganska mycket mer.

Vi hoppas att den biståndsökning som nu sker ska kunna användas på ett bra sätt i det land som är banbrytande, lite grann i resolution 1325: s anda, genom att välja den första kvinnliga presidenten på den afrikanska kontinenten. Tack för debatten.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2005/06:FPM34 Förordning om läkemedel för avancerad terapi
KOM(2005)567 till socialutskottet

7 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2005/06:64 till socialutskottet
2005/06:69 till utbildningsutskottet
2005/06:70 till socialutskottet

8 § Bordläggning

Prot. 2005/06:59
20 januari

Anmäldes och bordlades
Socialutskottets betänkanden
2005/06:SoU6 Psykiatri
2005/06:SoU8 Tandvårdsfrågor

Lagutskottets betänkanden
2005/06:LU6 Fastighetsrättsliga frågor
2005/06:LU9 Förmynderskap och föräldraskap
2005/06:LU10 Arvsrättsliga frågor
2005/06:LU11 Namnlagen

9 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 19 januari

2005/06:821 av *Tuve Skånberg* (kd) till statsminister Göran Persson
Uppföljning av Raoul Wallenberg-rapport
2005/06:822 av *Per Bill* (m) till justitieminister Thomas Bodström
Företagares rättssäkerhet
2005/06:823 av *Eva Arvidsson* (s) till statsrådet Hans Karlsson
Utvecklings- och trygghetsanställningar
2005/06:824 av *Claes Västerteg* (c) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Torskens ursprung
2005/06:825 av *Sverker Thorén* (fp) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Regelverk och kontroll av fisket
2005/06:826 av *Tina Acketoft* (fp) till statsrådet Jens Orback
Justitiedepartementets syn på tvångsäktenskap
2005/06:827 av *Anita Brodén* (fp) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Illegalt fiske i Barents hav
2005/06:828 av *Christer Nylander* (fp) till justitieminister Thomas Bodström
Pass till svenskar i utlandet
2005/06:829 av *Lena Adelson Liljeroth* (m) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky
Kontoriseringen av Skeppsholmen
2005/06:830 av *Ragnwi Marcelind* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Utbyggnad av E 4 mellan Enånger och Hudiksvall

den 20 januari

2005/06:831 av *Rigmor Stenmark* (c) till justitieminister Thomas Bodström
Fastighetsmäklares neutralitet

Prot. 2005/06:59
20 januari

2005/06:832 av *Jörgen Johansson* (c) till näringsminister Thomas Östros
Haverikommission för läkemedels- och medicintekniska industrin
2005/06:833 av *Inger Gustafsson* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Riksfärdtjänst
2005/06:834 av *Karin Pilsäter* (fp) till näringsminister Thomas Östros
Casino Cosmopol
2005/06:835 av *Lena Adelsöhn Liljeroth* (m) till utbildnings- och kul-
turminister Leif Pagrotsky
Textning av regionala tv-program

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 24 januari.

10 § Kammaren åtskildes kl. 11.03.

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL CARPELAN

/Monica Gustafson

1 § Svar på interpellation 2005/06:158 om förkunskapskrav till högskolan	1
Anf. 1 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	1
Anf. 2 ULF NILSSON (fp).....	2
Anf. 3 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	3
Anf. 4 ULF NILSSON (fp).....	4
Anf. 5 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	5
Anf. 6 ULF NILSSON (fp).....	6
Anf. 7 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	7
2 § Svar på interpellation 2005/06:155 om besiktning av viltkött från den 1 januari 2006	8
Anf. 8 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	8
Anf. 9 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	9
Anf. 10 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	10
Anf. 11 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	11
Anf. 12 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	12
Anf. 13 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	12
Anf. 14 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	13
3 § Svar på interpellation 2005/06:149 om vräkta barnfamiljer	13
Anf. 15 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	13
Anf. 16 SOLVEIG HELLQUIST (fp).....	15
Anf. 17 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	16
Anf. 18 SOLVEIG HELLQUIST (fp).....	17
Anf. 19 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	18
Anf. 20 SOLVEIG HELLQUIST (fp).....	19
Anf. 21 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	19
4 § Svar på interpellation 2005/06:176 om ersättning till familjehemsföräldrar	20
Anf. 22 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	20
Anf. 23 TORSTEN LINDSTRÖM (kd)	21
Anf. 24 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	22
Anf. 25 TORSTEN LINDSTRÖM (kd)	23
Anf. 26 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	24
Anf. 27 TORSTEN LINDSTRÖM (kd)	24
Anf. 28 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	25

5 § Svar på interpellation 2005/06:161 om hivbekämpning i Liberia	25
Anf. 29 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s).....	25
Anf. 30 ROSITA RUNEGRUND (kd).....	27
Anf. 31 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s).....	28
Anf. 32 ROSITA RUNEGRUND (kd).....	29
Anf. 33 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s).....	29
Anf. 34 ROSITA RUNEGRUND (kd).....	30
Anf. 35 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s).....	31
6 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	31
7 § Hänvisning av ärenden till utskott	31
8 § Bordläggning.....	32
9 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	32
10 § Kammaren åtskildes kl. 11.03.	33

